

AUTORITATEA
DE SUPRAVEGHERE
FINANCIARĂ

GHIDUL PARTICIPANTULUI
LA SISTEMUL DE
PENSII FACULTATIVE

PILONUL III

1. CE ESTE PENSIA FACULTATIVĂ?	4
Sistemul de pensii facultative - Pilonul III	6
Cum funcționează Pilonul III	7
Beneficiile sistemului de pensii facultative Pilon III	12
Entitățile sistemului de pensii facultative din România	13
2. PARTICIPAREA LA UN FOND DE PENSII FACULTATIVE	16
Etapele aderării la un fond de pensii facultative	16
Participarea în sistemul fondurilor de pensii facultative	18
Transferul participanților în sistemul de pensii facultative Pilon III	19
Plata pensiei facultative Pilon III	20
3. PROTECȚIA PARTICIPANTULUI	22
Fondul de Garantare a Drepturilor din Sistemul de Pensii Private	24
Asistența acordată de ASF participanților	25
Depunerea unei petiții sau sesizări la ASF	26

1. CE ESTE PENSIA FACULTATIVĂ?

În contextul unui fenomen tot mai accentuat de îmbătrânire a populației care pune presiune din ce în ce mai mare asupra mecanismelor de protecție socială, gestionarea sistemului de pensii a reprezentat o provocare pentru toate statele lumii, inclusiv pentru cele dezvoltate economic, cu sisteme de securitate socială cu tradiție. Sistemele de pensii din toată lumea se află într-o perioadă de reformă și reinventare. Costurile mari ale vechilor sisteme au condus la regândirea acestora și la apariția sistemului de contribuții definite, în care pensia este strict determinată de aportul fiecărei persoane și fructificat de-a lungul vieții prin investiții. Reforma sistemului de pensii din România constă în extinderea bazelor sistemului de pensii, prin adăugarea la cea de stat (Pilonul I - sistemul de pensii publice) a încă două surse de pensie private (Pilonul II - sistemul de pensii administrate privat și Pilonul III - sistemul de pensii facultative). România,

prin implementarea sistemului de pensii administrate privat și facultative, s-a aliniat la aceste tendințe. În perioada 2004 – 2006 a fost elaborată legislația primară a sistemului de pensii private: Legea nr. 411/2004 privind fondurile de pensii administrate privat și Legea nr. 204/2006 privind pensiile facultative.

Pilonul III vizează sistemul de pensii facultative, fondurile de pensii facultative fiind administrate de societăți pe acțiuni, iar sistemul fiind bazat pe aderare facultativă și conturi individuale. Pensia facultativă Pilon III este destinată creșterii resurselor financiare disponibile la vârsta pensionării. Spre deosebire de „pensiile private obligatorii” (Pilonul II), legislația privind pensiile facultative (Pilon III) nu condiționează participarea la fondurile de pensii facultative în funcție de vârstă, oricine având posibilitatea să contribuie la un fond de pensii facultative cu până la 15% din veniturile brute realizate lunar.

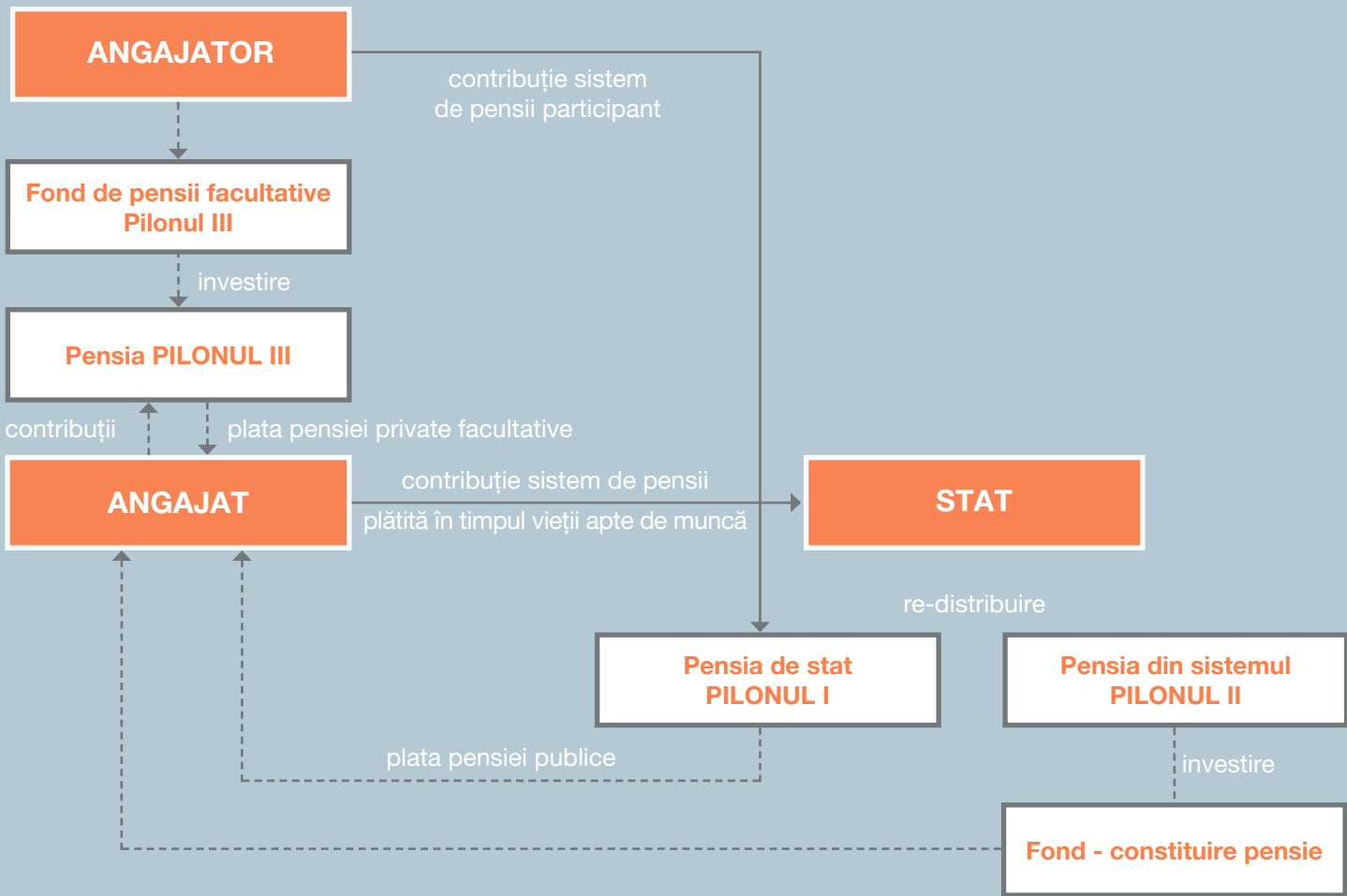
REȚINE:

Pensia privată este suma plătită periodic participantului sau beneficiarului, în mod suplimentar și distinct de cea furnizată de sistemul public.

Pilonul I reprezintă sistemul public de pensii.

Pilonul II este sistemul pensiilor administrate privat (pensii private obligatorii), administrate de societăți pe acțiuni, sistem bazat pe aderare obligatorie pentru persoanele cu vârsta până în 35 de ani și opțional pentru persoanele cu vârsta între 35 și 45 de ani, contribuții definite și conturi individuale.

Pilonul III este sistemul de pensii facultative, administrate de societăți pe acțiuni, sistem bazat pe aderare facultativă și conturi individuale.

Sistemul de pensii facultative - Pilonul III

Începând cu iunie 2007, în sistemul pensiilor facultative Pilon III poate deveni participant orice persoană care câștigă venituri dintr-o activitate profesională impozitată, cum ar fi: salariații, persoanele care lucrează pe cont propriu sau care obțin venituri din alte activități.

Pentru a putea beneficia de pensia facultativă, condițiile legale impun ca participantul să aibă o vârstă de cel puțin 60 de ani, să fi efectuat cel puțin 90 de contribuții lunare (nu neapărat consecutive) la fond și să dețină o sumă minimă acumulată în contul individual la fondul de pensii facultative Pilon III. Dacă nu se acumulează 90 de contribuții sau suma din cont nu este suficientă pentru o pensie minimă, participantului i se acordă o plată unică.

Pentru angajatori, pensia privată facultativă poate reprezenta un instrument eficient de motivare a salariaților și de management al resurselor umane, dar și o soluție avantajoasă din punct de vedere

fiscal, prin deductibilitate fiscală. Angajatorii au oportunitatea de a-și atrage și fideliza salariații performanți prin oferirea unor beneficii privind plata contribuției la un fond de pensii facultative Pilon III, pentru care se acordă deduceri fiscale.

ASF verifică îndeplinirea obligației administratorilor de investire prudențială a activelor fondurilor de pensii facultative, cu respectarea, în principal, a următoarelor reguli:

- investirea activelor în interesul participanților și al beneficiarilor;
- investirea într-un mod care să asigure securitatea, calitatea, lichiditatea și profitabilitatea activelor;
- investirea activelor în instrumente tranzacționate pe o piață reglementată;
- investițiile în instrumente financiare derivate sunt permise doar în măsura în care contribuie la scăderea riscurilor investiției sau facilitează gestionarea eficientă a activelor.

UTIL:

Avantajele Pilonului III sunt următoarele:

- primiți mai mulți bani când ieșiți la pensie;
- nu plătiți impozit pentru contribuție dacă aceasta este mai mică decât echivalentul a 400 euro/an angajator/angajat;
- suma cu care contribuiți se deduce din impozitul pe venit (în condițiile de deductibilitate precizate mai sus);
- sunteți protejat financiar: la 60 de ani, suma acumulată în cont va fi la dispoziția dumneavoastră;
- la fel se va întâmpla și în caz de invaliditate permanentă;
- în caz de deces, moștenitorii vor beneficia de banii din contul dumneavoastră;
- aveți libertate de mișcare pentru că dumneavoastră decideți: fondul de pensii la care contribuiți, nivelul contribuției și perioada în care o să cotizați.

Cum funcționează Pilonul III

Participanții pot, în orice moment, să modifice, să suspende sau să înceteze contribuțiile la un fond de pensii facultative Pilon III, cu respectarea nivelului minim prevăzut în actul individual de aderare și a nivelului maxim prevăzut de legislația aplicabilă.

- Dacă un participant încetează plata contribuției, acesta își păstrează drepturile, conform regulilor schemei de pensii facultative, cu excepția cazului în care a solicitat un transfer de lichidități bănești către alt fond de pensii facultative;
- Dacă un participant devine incapabil de a presta o muncă, ca urmare a invalidității, acesta va avea dreptul să folosească activul personal în conformitate cu normele adoptate de ASF;
- Dacă un participant decedează înainte de

pensionare, activele personale, evaluate la acea dată, se distribuie beneficiarilor conform actului de succesiune și normelor în vigoare.

Participantul la un fond de pensii facultative din România, care a fost detașat într-o altă țară are dreptul la continuarea plății contribuțiilor la acel fond pe durata detașării sale. În cazul schimbării locului de muncă, a domiciliului sau a reședinței în altă țară, stat membru al Uniunii Europene ori aparținând Spațiului Economic European, participantul și beneficiarul își mențin dreptul la pensia facultativă câștigat în cadrul schemelor de pensii facultative din România, urmând ca aceasta să se plătească în acel stat, în cuantumul rămas, după scăderea tuturor taxelor și cheltuielilor aferente plății.

DE REȚINUT:

Participantul reprezintă persoana care a semnat un act individual de aderare volițional la un fond de pensii facultative Pilon III, contribuie sau/și în numele căreia s-au plătit contribuții la un fond de pensii facultative și care are în viitor un drept la o pensie facultativă.

Beneficiarul reprezintă moștenitorul participantului, definit conform prevederilor Codului civil.

Participantul este proprietarul **activului personal** din contul său. Activul personal nu poate fi gajat sau cesionat, nu poate fi folosit pentru acordarea de credite sau pentru a garanta credite, sub sancțiunea nulității.

Contribuțiile se colectează pe baza codului numeric personal în conturile individuale ale participanților. Contribuțiile la un fond de pensii facultative și transferurile de lichidități bănești se convertesc în unități de fond și diviziuni ale acestora, calculate cu 6 zecimale. Contribuțiile și transferul de lichidități bănești la un fond de pensii facultative se convertesc în unități de fond în maximum 4 zile lucrătoare de la data încasării acestora.

UTIL:

Activul personal reprezintă suma acumulată în contul unui participant, egală cu numărul de unități de fond deținute de acesta, înmulțite cu valoarea la zi a unei unități de fond.

Activul net total al fondului de pensii facultative la o anumită dată reprezintă valoarea care se obține prin deducerea valorii obligațiilor fondului din valoarea activelor acestuia la acea dată.

Valoarea unității de fond este raportul dintre valoarea activului net al fondului de pensii la o anumită dată și numărul total de unități ale fondului la aceeași dată.

Valoarea activelor nete și valoarea unității de fond ale unui fond de pensii facultative se calculează atât de către administrator, cât și de către depozitar, în fiecare zi lucrătoare și se comunică ASF în aceeași zi. Valoarea activelor nete și valoarea unității de fond ale unui fond de pensii facultative sunt supuse anual auditării de către un auditor financiar, membru al Camerei Auditorilor Financiar din România.

Administratorul fondului de pensii poate fi o societate de pensii, o societate de administrare a investițiilor, o societate de asigurări, autorizate de ASF pentru a administra fonduri de pensii facultative și, opțional, pentru a furniza pensii private. Administratorul elaborează o declarație privind politica de investiții, în formă scrisă, care cuprinde: strategia de investire a activelor, în raport cu natura și durata obligațiilor; metode de evaluare a riscurilor investiționale; procedurile de management al

riscului; metoda de revizuire a regulilor de investire; persoanele responsabile de luarea deciziilor și realizarea investițiilor, procedurile pentru luarea deciziilor. Administratorul revizuește și completează declarația privind politica de investiții ori de câte ori intervine o schimbare importantă în politica de investiții sau cel puțin o dată la 3 ani, informând participanții referitor la noua politică investițională.

Prospectul schemei de pensii facultative este elaborat și propus de către administrator și autorizat de ASF. Prospectul schemei de pensii facultative reprezintă documentul care cuprinde termenii contractului de administrare și ai schemei de pensii facultative. Schema de pensii facultative reprezintă sistemul de termene, condiții și reguli pe baza cărora administratorul colectează și investește activele fondului de pensii facultative, în scopul dobândirii de către participanți a unei pensii facultative.

Schema de pensii facultative vă furnizează informații despre:

- denumirea și sediul administratorului;
- condițiile de dobândire a calității de participant la un fond de pensii și modalitatea de aderare, conform prevederilor legale în vigoare;
- cuantumul minim al contribuției la fondul de pensii facultative, precum și modalitatea de plată a acesteia;
- modalitatea de împărțire între participanți a rezultatelor din investiții;
- principiile investiționale ale fondului de pensii facultative;
- riscurile financiare, tehnice și de altă natură implicate de activitatea de administrare a pensiilor facultative;
- natura și distribuția riscurilor;
- dreptul exclusiv de proprietate al participanților asupra sumei existente în conturile individuale;
- condițiile începerii și plății prestațiilor facultative;
- condițiile de acordare a pensiei facultative în caz de invaliditate;
- nivelurile maxime ale comisioanelor suportate de participant, defalcate pe categorii;
- periodicitatea și procedura de raportare către participanți;
- condițiile și procedurile de încetare a participării și de transfer la un alt fond de pensii facultative.

Administratorul investește în:

- instrumente ale pieței monetare, inclusiv conturi și depozite în lei la o bancă, persoană juridică română, sau la o sucursală a unei instituții de credit străine autorizată să funcționeze pe teritoriul României și care nu se află în procedura de supraveghere specială ori de administrare specială sau a cărei autorizație nu este retrasă, fără să depășească un procent mai mare de 20% din valoarea totală a activelor fondului de pensii facultative;
- titluri de stat emise de Ministerul Finanțelor Publice din România, emise de state membre ale Uniunii Europene sau aparținând Spațiului Economic European, în procent de până la 70% din valoarea totală a activelor fondului de pensii facultative;
- obligațiuni și alte valori mobiliare emise de autoritățile administrației publice locale din România sau din statele membre ale Uniunii Europene ori aparținând Spațiului Economic European, în procent de până la 30% din valoarea totală a activelor fondului de pensii facultative;
- valori mobiliare tranzacționate pe piețe reglementate și supravegheate din România, din statele membre ale Uniunii Europene sau aparținând Spațiului Economic European, în procent de până la 50% din valoarea totală a activelor fondului de pensii facultative;
- titluri de stat și alte valori mobiliare emise de state terțe, în procent de până la 15% din valoarea totală a activelor fondului de pensii facultative;

- obligațiuni și alte valori mobiliare tranzacționate pe piețe reglementate și supravegheate, emise de autoritățile administrației publice locale din state terțe, în procent de până la 10% din valoarea totală a activelor fondului de pensii facultative;
- obligațiuni și alte valori mobiliare ale organismelor străine neguvernamentale, dacă aceste instrumente sunt cotate la burse de valori autorizate și îndeplinesc cerințele de rating, în procent de până la 5% din valoarea totală a activelor fondului de pensii facultative;
- titluri de participare emise de organisme de plasament colectiv în valori mobiliare din România sau din alte țări, în procent de până la 5% din valoarea totală a activelor fondului de pensii facultative;
- alte forme de investiții prevăzute de norme. Investițiile sunt efectuate în conformitate cu reglementările Băncii Naționale a României privind operațiunile valutare.

Fondul de pensii facultative Pilon III trebuie autorizat de ASF. Denumirea fondului de pensii facultative va conține sintagma “fond de pensii facultative”.

IMPORTANT:

ASF publică Registrul fondurilor de pensii private și al administratorilor și orice modificare privind suspendarea sau retragerea autorizațiilor. Retragerea autorizației ASF poate fi realizată la cerere, ca sancțiune sau când numărul de participanți a scăzut și se menține sub minimul timp de un trimestru.

Toate informațiile privind fondurile de pensii facultative sunt furnizate de către administrator. Administratorul publică și pune la dispoziția oricărui participant la un fond de pensii facultative un raport anual cu informații corecte și complete despre activitatea desfășurată în anul calendaristic precedent. De asemenea, administratorul informează fiecare participant, la ultima adresă comunicată:

- anual, în scris, despre activul personal, respectiv numărul de unități de fond și valoarea acestora, precum și despre situația administratorului.
- în termen de 10 zile calendaristice, orice informație relevantă privind schimbarea regulilor schemei de pensii facultative.

- la cerere, informații detaliate și de substanță privind riscul investiției, gama de opțiuni de investiții, dacă este cazul, portofoliul existent de investiții, precum și informații privind expunerea la gradul de risc și costurile legate de investiții.

Potrivit legii, comisionul de administrare se constituie din:

- deducerea unui quantum din contribuțiile plătite, dar nu mai mult de 5%, cu condiția ca această deducere să fie făcută înainte de convertirea contribuțiilor în unități de fond;
- deducerea unui procent din activul net total al fondului de pensii facultative, dar nu mai mult de 0,2% pe lună, stabilit prin prospectul schemei de pensii facultative.

DE REȚINUT:

Toți participanții și beneficiarii la un fond de pensii facultative au aceleași drepturi și obligații și li se aplică un tratament nediscriminatoriu. Participanții și beneficiarii la un fond de pensii facultative au dreptul la egalitate de tratament și în cazul schimbării locului de muncă, a domiciliului sau reședinței într-o altă țară, stat membru al Uniunii Europene ori aparținând Spațiului Economic European. În cazul schimbării locului de muncă, a domiciliului sau reședinței într-o altă țară, participanții optează între a plăti în continuare contribuțiile la un fond de pensii facultative din România sau a plăti contribuții la un alt fond de pensii. Nici o persoană care dorește să devină participant nu poate fi supusă unui tratament discriminatoriu și nu i se poate refuza calitatea de participant, dacă aceasta este eligibilă.

Un administrator poate administra unul sau mai multe fonduri de pensii facultative, pentru fiecare fond având un prospect al schemei de pensii facultative distinct și autorizat. Administratorul nu poate delega răspunderea privind administrarea fondului de pensii facultative. Încredințarea executării anumitor obligații către un terț nu exonerează administratorul de răspundere.

Administratorul care a primit contribuții pe o perioadă de cel puțin 24 de luni calculează, în ultima zi lucrătoare a fiecărui trimestru,

rata de rentabilitate a fiecărui fond de pensii facultative pentru ultimele 24 de luni și o comunică ASF.

Lunar, ASF publică:

- rata medie ponderată de rentabilitate a tuturor fondurilor de pensii facultative pentru ultimele 24 de luni;
- rata de rentabilitate a fiecărui fond de pensii facultative pentru ultimele 24 de luni;
- rata de rentabilitate minimă a tuturor fondurilor.

Rata de rentabilitate a unui fond de pensii facultative reprezintă rata anualizată a produsului randamentelor zilnice, măsurate pe o perioadă de 24 de luni; randamentul zilnic al unui fond este egal cu raportul dintre valoarea unei unități de fond din ziua respectivă și valoarea unității de fond din ziua precedentă.

Rata de rentabilitate minimă a tuturor fondurilor reprezintă cea mai mică valoare dintre rata medie ponderată de rentabilitate a tuturor fondurilor în perioada respectivă, diminuată cu 4 puncte procentuale, și 50% din rata medie ponderată de rentabilitate a tuturor fondurilor în perioada respectivă.

Rata medie ponderată de rentabilitate a tuturor fondurilor reprezintă suma produselor dintre rata de rentabilitate a fiecărui fond și ponderea medie a fondului în totalul fondurilor de pensii facultative pe perioada respectivă.

În cazul în care rata de rentabilitate a unui fond de pensii facultative este mai mică decât rata de rentabilitate minimă a tuturor fondurilor de pensii din România în 4 trimestre consecutive, ASF reține autorizația administratorului respectiv, aplicând procedura privind administrarea specială.

Beneficiile sistemului de pensii facultative Pilon III

Persoanele care doresc ca, la vârsta pensionării, să beneficieze de venituri suplimentare față de cele care le revin din pensia obligatorie (Pilon I și Pilon II), pot

beneficia și de o a treia sursă de pensie – pensia facultativă – fiind necesară aderarea la sistemul de pensii facultative Pilonul III și plata contribuțiilor.

DE REȚINUT:

După pensionare, pensia facultativă Pilon III va fi încasată, sub forma unei sume plătite periodic participantului sau beneficiarului, în mod suplimentar și distinct de cea furnizată de sistemul public de pensii. Pensia se plătește participantului, mandatarului desemnat de acesta prin procură specială sau reprezentantului legal al acestuia, numai după atingerea vârstei legale de pensionare.

Contribuțiile la un fond de pensii facultative se stabilesc conform regulilor schemei de pensii facultative, se rețin și se virează de către angajator sau, după caz, de către participant, în contul fondului de pensii specificat în actul individual de aderare.

Contribuția la un fond de pensii facultative poate fi de până la 15% din venitul salarial brut lunar sau din venitul asimilat acestuia al persoanei care aderă la un fond de pensii facultative. Contribuția poate fi împărțită între angajat și angajator potrivit prevederilor stabilite prin contractul colectiv de muncă sau, în lipsa acestuia, pe baza unui protocol încheiat cu reprezentanții angajaților.

Angajatorul și sindicatul sau, după caz, reprezentanții salariaților pot propune participarea la un fond de pensii facultative. Angajatorul constituie și virează lunar contribuția datorată de fiecare angajat care a aderat la un fond de pensii facultative, pe baza unui exemplar al actului individual de aderare la prospectul schemei de pensii facultative încheiat cu un administrator.

Suma reprezentând contribuțiile la fondurile de pensii facultative este deductibilă pentru fiecare participant din venitul salarial brut lunar sau din venitul asimilat acestuia, în limita unei sume totale reprezentând echivalentul în lei a 400 euro, într-un an fiscal.

DE REȚINUT:

Participanții pot, în orice moment, să modifice, să suspende sau să înceteze contribuțiile la un fond de pensii facultative. În cazul încetării plății, aceștia își păstrează calitatea de participant urmând a beneficia, la vârsta de pensionare, de toate drepturile cuvenite.

Datorită importanței și impactului social al sistemului de pensii, legea prevede imposibilitatea ca un fond de pensii facultative să fie declarat în stare de faliment. Sunt instituite măsuri de administrare specială astfel încât participanții și beneficiarii acestora să fie protejați.

Entitățile sistemului de pensii facultative din România

Participantul la un fond de pensii facultative este angajatul, funcționarul public sau persoana autorizată să desfășoare o activitate independentă, potrivit legii, persoana care își desfășoară activitatea în funcții electivă sau care este numită în cadrul autorității executive, legislative ori judecătorești, pe durata mandatului, membrul unei societăți cooperativă potrivit

Legii nr. 1/2005 privind organizarea și funcționarea cooperăției, precum și altă persoană care realizează venituri din activități profesionale sau agricole, care aderă la un fond de pensii facultative și care contribuie sau/și în numele căreia s-au plătit contribuții la un fond de pensii facultative și are un drept viitor la o pensie facultativă.

Contractul de administrare reprezintă contractul încheiat între administrator și participant, care are ca obiect administrarea fondului de pensii facultative.

Pentru **Pilonul III**, contribuțiile la un fond de pensii facultative se stabilesc conform regulilor schemei de pensii facultative, se rețin și se virează de către angajator sau, după caz, de către participant, odată cu contribuțiile de asigurări sociale obligatorii, în contul fondului de pensii specificat în actul individual de aderare. Contribuția poate fi împărțită între angajat și angajator.

Administratorul de fonduri de pensii facultative este societatea comercială pe acțiuni constituită în conformitate cu dispozițiile legislației în vigoare, denumită și societate de pensii. Administratorul trebuie să acționeze în interesul participanților și să aplice principii prudențiale în activitatea sa. Administratorul nu poate fi o persoană afiliată depozitarului. Activele financiare proprii ale administratorului nu pot fi utilizate pentru acordarea de împrumuturi și garantarea de împrumuturi sau de credite.

DE REȚINUT:

Beneficiile colaterale reprezintă orice avantaje, precum facilități bănești sau cadouri, altele decât cele care rezultă din calitatea de participant sau de beneficiar al unei pensii facultative.

- Este interzisă oferirea de beneficii colaterale unei persoane cu scopul de a o convinge să adere sau să rămână participant la un fond de pensii facultative.
- Este interzisă oferirea de beneficii colaterale unui angajator sau unor persoane afiliate acelui angajator, cu scopul de a-l recompensa sau de a-l determina să convingă ori să solicite angajaților săi să adere la un anumit fond de pensii facultative.
- Este interzisă oferirea de beneficii colaterale unui sindicat sau altei entități pentru a răsplăti sau de a-l determina să convingă ori să solicite membrilor săi să adere la un anumit fond de pensii facultative.
- Este interzisă oferirea de beneficii colaterale fundațiilor, asociațiilor de orice tip, partidelor politice, patronatelor sau oricăror structuri asociative cu scopul de a le răsplăti sau de a le determina să convingă ori să solicite membrilor lor să adere la un anumit fond de pensii facultative.

Depozitarul reprezintă instituția de credit din România, autorizată de Banca Națională a României, în conformitate cu legislația bancară, sau sucursala din România a unei instituții de credit, autorizată într-un stat membru al Uniunii Europene sau aparținând Spațiului Economic European, pentru activitatea de

depozitare, căreia îi sunt încredințate spre păstrare, în condiții de siguranță, toate activele fiecărui fond de pensii facultative. Administratorul poate încheia contracte de depozitare cu un singur depozitar pentru toate fondurile de pensii facultative administrate.

IMPORTANT:

Administratorilor, depozitarilor, angajatorilor, precum și persoanelor afiliate lor le este interzis:

- să transmită informații eronate, incomplete sau care pot crea o impresie falsă, să emită pretenții ori să facă afirmații, inclusiv prin publicitate sau prin alte forme promoționale ori în informațiile scrise care sunt distribuite participanților sau potențialilor participanți, despre un prospect al schemei de pensii facultative, despre un fond de pensii facultative sau despre administratorul acestuia;
- să facă, în fața participanților sau a potențialilor participanți, afirmații ori previziuni despre evoluția investițiilor unui fond de pensii facultative, altfel decât în forma și în modul prevăzute în normele adoptate de ASF.

Annual, situația financiară a fondului de pensii facultative și a administratorului este verificată de către un **auditor financiar** autorizat, membru al Camerei Auditorilor Financiarți din România (CAFR).

Actuarul emite un raport separat care însoțește în mod obligatoriu raportul administratorului. Actuarul este specialistul preocupat de managementul riscului, fiind cel care aplică analize și teorii matematice, statistice, economice și financiare pentru a genera soluții de control al riscurilor financiare sau al expunerilor viitoare.

Autoritatea de Supraveghere Financiară (ASF) este autoritatea administrativă autonomă, de specialitate, cu personalitate juridică, independentă, autofinanțată, care își exercită atribuțiile privind funcționarea și supravegherea piețelor financiare non-bancare, a participanților și operațiunilor pe aceste piețe, având printre principalele obiective asigurarea unei funcționări eficiente a sistemului de pensii private și protejarea intereselor participanților și ale beneficiarilor. ASF este un arbitru activ pe piața pensiilor private.

În acest context, ASF are nu doar un comportament reactiv, ci și unul proactiv, prudential. ASF intervine ori de câte ori consideră că este necesar pentru a proteja interesele participanților. Autoritatea are grijă ca administratorii, fondurile, depozitarii, auditorii și agenții de marketing să respecte legislația, iar sistemul să funcționeze fără probleme.

2. PARTICIPAREA LA UN FOND DE PENSII FACULTATIVE

Aderarea la un fond de pensii facultative este o opțiune individuală, din propria inițiativă a fiecărei persoane. La semnarea actului de aderare participanții sunt informați asupra condițiilor schemei de pensii facultative, mai ales în ceea ce privește drepturile și obligațiile părților implicate în schema de pensii facultative, riscurile financiare, tehnice și de altă natură, precum și despre natura și distribuția acestor riscuri.

Obținerea acordului de aderare se face de către administratorul fondului de pensii sau de către agenții de marketing aflați în relație de colaborare cu respectivul administrator. Actul individual de aderare este un contract scris, încheiat între persoana fizică și administrator, și conține acordul persoanei la contractul de societate civilă și la prospectul schemei de pensii facultative, precum și faptul că a primit o copie a acestor documente și a acceptat conținutul acestora.

UTIL:

În sistemul fondurilor de pensii facultative Pilon III, orice persoană eligibilă poate deveni participant la mai multe fonduri de pensii, în funcție de opțiunea personală pentru un anumit risc investițional, de strategia personală de diversificare a investițiilor și dispersare a riscului.

Etapele aderării la un fond de pensii facultative

Pentru aderarea la un fond de pensii facultative Pilon III trebuie să aveți în vedere următoarele:

1. Să consultați ofertele cât mai multor administratori autorizați de către ASF, în cazul în care nu se pot consulta efectiv toate aceste oferte.
2. Să verificați dacă agentul de marketing cu care încheiați un act individual de aderare este avizat de către ASF. Să verificați dacă administratorul este autorizat pentru desfășurarea activității în sistemul de pensii private. Ambele informații se pot verifica gratuit

folosind aplicația **Registre electronice** disponibilă pe pagina de internet www.asfromania.ro la secțiunea *Supraveghere*.

3. Să verificați actul individual de aderare și elementele de siguranță ale acestuia, respectiv seria și numărul unic alocat, precum și datele de contact ale administratorului.
4. Să verificați prospectul schemei de pensii facultative Pilon III, respectiv datele trecute pe actul individual de aderare.
5. Să citiți cu atenție prospectele schemelor de pensii prezentate de către fiecare agent de marketing, pentru fiecare fond de pensii. Să solicitați informații despre toate acele aspecte care considerați că trebuie a fi explicate.
6. La alegerea unui fond de pensii facultative Pilon III trebuie să țineți cont de elemente precum: comisioanele de administrare percepute de administrator, politica de investiții, respectiv care sunt instrumentele financiare și procentele de active aferente investițiilor, comisioanele de transfer, modalitatea de informare și raportare către participant și, nu în ultimul rând, experiența administratorului.
7. Să fiți foarte atenți la semnarea actului individual de aderare. Prin semnarea actului de aderare persoana eligibilă devine

parte la contractul de societate civilă prin care s-a constituit fondul de pensii. Actul individual de aderare este încheiat cu administratorul fondului ales și trebuie semnat atât de către administrator, cât și de către agentul de marketing.

Atenție: semnătura reprezintă acordul de a deveni parte la contractul de societate civilă prin care este constituit acel fond și cu privire la prospectul schemei de pensii private, precum și faptul că a fost acceptat conținutul acestora.

8. Actul individual de aderare se redactează în două exemplare și se semnează în original. Un exemplar va fi păstrat de către administrator și unul de către persoana care a aderat la acel fond, respectiv dumneavoastră.

Atenție, agentul de marketing vă va solicita o copie a actului de identitate, cu semnătura dumneavoastră olografă, copie care se va anexa actului original de aderare.

9. În sistemul Pilonului III puteți alege să contribuiți la mai multe fonduri de pensii facultative. Alegerea unui fond de pensii facultative Pilon III nu este condiționată de participarea la un fond de pensii administrat privat Pilon II.

DE REȚINUT:

Administratorul nu poate refuza semnarea actului individual de aderare nici unei persoane care are dreptul de a participa la această schemă de pensii facultative. Forma actului de aderare este aceeași pentru toți participanții la acel fond de pensii facultative. Forma cadru a actului individual de aderare este stabilită prin norme. Administratorul poate modifica acest act numai cu autorizația ASF.

Participarea în sistemul fondurilor de pensii facultative

Fiecare participant are un **cont individual** în care se virează contribuțiile și transferurile de disponibilități ale participantului. În sistemul pensiilor facultative, spre deosebire de cele obligatorii (administrare privat) legea oferă posibilitatea virării contribuțiilor fie de către angajator, fie de către participant (angajat), lunar, în contul fondului de pensii specificat în actul individual de aderare.

Este dreptul fiecărui participant ca, în orice moment, să modifice, să suspende sau să înceteze contribuțiile la un fond de pensii facultative Pilon III. În cazul încetării plății, participantul își păstrează drepturile aferente pensiei.

Potrivit reglementărilor în vigoare, administratorii fondurilor de pensii facultative trebuie să precizeze clar politica de investiții stipulată în prospectul fondului de pensii și să investească contribuțiile participanților conform obiectivelor de investiții asumate. În același timp trebuie să precizeze și riscurile asociate politicii de investiții.

Gradul de risc și indicatorii de performanță ar trebui să constituie **principalul criteriu de alegere a unui fond de pensii facultative**, fie că vorbim de o primă aderare în acest sistem, fie că ne referim la un transfer de la un fond mai puțin performant la un altul,

administrat mai eficient. În funcție de politica de investiții, un fond de pensii facultative poate avea unul dintre următoarele grade de risc: scăzut (cu un grad de risc sub 10%), mediu (cu un grad de risc între 10% și 25%) sau ridicat (cu un grad de risc între 25% și 50%). Fiecare participant trebuie să își aleagă fondul de pensii facultative în funcție de aprecierea proprie față de risc (cum tolerează riscul) având responsabilitatea de a alege acel fond care îi oferă performanța dorită.

Administratorii trebuie să investească activele fondurilor de pensii facultative într-un mod care să asigure securitatea, calitatea, lichiditatea și profitabilitatea acestora. De asemenea, aceștia trebuie să asigure diversificarea portofoliului fondurilor de pensii facultative în vederea dispersiei riscului și a menținerii unui grad adecvat de lichiditate.

Potrivit legii, activele se vor diversifica în mod corespunzător, astfel încât să se evite dependența excesivă de un anumit activ, emitent sau grup de societăți comerciale, precum și concentrări de riscuri pe ansamblul activelor.

Transferul participanților în sistemul de pensii facultative Pilon III

Prospectul schemei de pensii facultative conține reguli privind transferul la alt fond de pensii facultative. În condițiile în care participantul a aderat la un nou fond de pensii facultative, acesta poate:

- să își transfere activul personal de la fondul de pensii facultative la care este deja participant la noul fond ales;
- să își păstreze calitatea de participant la toate fondurile de pensii facultative, urmând a le cumula la momentul deschiderii dreptului de pensie.

Dacă o persoană dorește să transfere activul personal la un alt fond de pensii facultative, este obligat să înștiințeze administratorul fondului la care este participant și să îi transmită o copie a actului de aderare. În termen de 5 zile calendaristice de la înștiințare, administratorul fondului de la care se transferă participantul efectuează un transfer de lichidități bănești către administratorul noului fond de pensii facultative.

Transferul de lichidități bănești cuprinde activul personal, calculat la data cererii, mai puțin deducerile legale. Administratorul fondului de pensii facultative de la care se transferă participantul transmite administratorului noului fond de pensii facultative toate informațiile referitoare la contribuțiile făcute în contul participantului, precum și despre transferurile de lichidități bănești cu privire la contul aceluși participant.

DE REȚINUT:

În sistemul Pilonului III este interzisă implicarea agenților de marketing în operațiunile de transfer al participanților.

IMPORTANT:

Dreptul la pensia facultativă se deschide, la cererea participantului, cu îndeplinirea următoarelor condiții cumulative: participantul a împlinit vârsta de 60 de ani; au fost plătite minimum 90 de contribuții lunare; activul personal este cel puțin egal cu suma necesară obținerii pensiei facultative minime prevăzute prin normele adoptate de ASF.

Activul personal este folosit numai pentru obținerea unei pensii facultative. Excepție fac următoarele situații:

- participantul nu îndeplinește una dintre condițiile necesare, caz în care primește suma existentă în contul său ca plată unică sau plăți eșalonate în rate pe o durată de maximum 5 ani, la alegerea sa;
- participantul beneficiază de pensie de invaliditate în condițiile Legii nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările și completările ulterioare, caz în care poate obține:
 - √ suma existentă în contul său ca plată unică sau plăți eșalonate în rate pe o durată de maximum 5 ani;
 - √ pensie facultativă ale cărei condiții și termene sunt stabilite prin lege specială privind organizarea și funcționarea sistemului de plată a pensiilor reglementate și supravegheate de ASF.
- decesul participantului a survenit înainte de depunerea cererii pentru obținerea unei pensii facultative, caz în care suma din cont se plătește beneficiarilor, în condițiile și în cuantumul stabilite prin actul individual de aderare și prin actul de succesiune;
- decesul participantului a survenit după deschiderea dreptului la pensia facultativă, caz în care sumele aferente se plătesc către persoana nominalizată;
- decesul participantului a survenit după deschiderea dreptului la pensia facultativă și acesta nu a ales un tip de pensie facultativă cu componenta de supraviețuitor, caz în care sumele aferente se plătesc beneficiarilor.

În cazul în care participantul beneficiază de pensie de invaliditate de gradul I sau de gradul II, când se constată pierderea totală a capacității de muncă, în condițiile prevederilor legislative aferente sistemului public de pensii, acesta va avea dreptul să primească contravaloarea activului său personal net, acumulat în contul fondului de pensii facultative Pilon III. În cazul invalidității de gradul III, participantul va avea dreptul să opteze, după caz, pentru suspendarea sau continuarea plății contribuțiilor la fondul de pensii facultative.

UTIL:

Schemele de pensii private facultative disponibile pe piață la momentul actual prevăd comisioane din contribuțiile plătite cuprinse între 3-5% și comisioane lunare, din activul net total al fondului, cuprinse între 0,091% și 0,195%. Unii administratori au decis chiar neperceperea anumitor comisioane pentru o perioadă limitată de timp. Toate comisioanele și taxele sunt prezentate detaliat în prospectul schemei de pensii pe care administratorul trebuie să îl prezinte participantului, înainte de semnarea adeziunii.

ATENȚIE:

Valoarea activului personal net al unui participant poate să scadă în timp și **FLUCTUEAZĂ ZILNIC** în funcție de valoarea unitară a activului net calculată și certificată de către depozitar.

3. PROTECȚIA PARTICIPANTULUI

Siguranța și performanța sunt cele mai importante elemente ale unui sistem de pensii private. Pe fondul problemelor demografice la nivel mondial, cele mai noi sisteme de pensii private au trecut de la garanții absolute la cele relative, calculate în funcție de piață. Noul model de garanții, cu flexibilitate ridicată în administrarea activelor, poate contracara mai eficient fenomenul de îmbătrânire a populației. Garanția relativă presupune randamente calculate în funcție de performanța medie a fiecărui segment de piață în parte. Protecția participanților împotriva performanțelor slabe ale administratorilor de fonduri este asigurată prin eliminarea, în timp, a fondurilor cu randamente situate sub media pieței.

În România, punerea în aplicare a mecanismului de supraveghere și control este asigurată de ASF. Unul dintre principalele obiective ale instituției este protejarea intereselor participanților și ale beneficiarilor, prin asigurarea unei funcționări eficiente a sistemului de pensii private. Elementele de siguranță oferite de fondurile de pensii private Pilon II și Pilon III sunt prevăzute atât în legile de bază ale sistemului, cât și în legislația secundară emisă de către ASF în urma consultărilor cu specialiștii din piață. În elaborarea cadrului legal s-a ținut cont de experiența în domeniu a celorlalte state care au implementat cu succes sisteme de pensii private, cu mult timp înaintea României.

UTIL:

Primul pas spre informare poate fi făcut prin accesarea paginii www.asfromania.ro unde găsiți informații utile despre sistemul pensiilor facultative Pilon III și link-uri către administratorii fondurilor de pensii facultative. Pagina Facebook a ASF poate constitui o sursă suplimentară de informații.

Provizioane tehnice

Administratorul care administrează fonduri de pensii facultative în care sunt prevăzute măsuri de protecție împotriva riscurilor biometrice și/sau garanții cu privire la performanțele investițiilor ori un nivel stabilit al beneficiilor trebuie să asigure provizioane tehnice pentru toate aceste scheme. Administratorul trebuie să dețină permanent un nivel suficient și corespunzător de active pentru a acoperi provizioanele tehnice privind toate schemele de pensii facultative pentru fondurile aflate în administrarea sa.

Calculul provizioanelor tehnice se efectuează anual și se certifică de către un actuar sau de către un alt specialist în acest domeniu, inclusiv de către un auditor, în conformitate cu legislația națională. ASF poate stabili cerințe suplimentare pentru calcularea provizioanelor tehnice, în cazul în care consideră această măsură necesară pentru protejarea corespunzătoare a intereselor participanților. De asemenea, poate permite administratorului să dețină temporar active sub nivelul provizioanelor tehnice, cu condiția realizării unui plan concret și fezabil de acoperire a provizioanelor.

IMPORTANT: Administratorul trebuie să asigure permanent un volum adecvat de lichidități corespunzătoare angajamentelor financiare rezultate din portofoliul existent al schemei de pensii facultative.

Supravegherea specială

Supravegherea specială are drept scop aplicarea unor măsuri suplimentare pentru limitarea riscurilor și asigurarea redresării fondului de pensii facultative, în vederea protejării intereselor participanților și ale beneficiarilor, în situația în care se constată deficiențe în urma controalelor efectuate de ASF și care nu sunt situații de natură a institui administrarea specială.

Instituirea supravegherii speciale, precum și desemnarea Consiliului de supraveghere specială se fac de către ASF care notifică administratorilor instituirea supravegherii speciale, împreună cu documentele privind motivele și procedura de contestare. Consiliul de supraveghere specială nu se substituie organelor de conducere ale administratorului. Consiliul de supraveghere specială asistă și supervizează activitatea administratorului referitoare la fondul de pensii facultative. Membrii Consiliului de supraveghere specială au acces la toate documentele și evidențele fondului de pensii facultative și ale administratorului, fiind obligați să păstreze confidențialitatea informațiilor.

DE REȚINUT: Consiliul de supraveghere specială asistă și supervizează activitatea administratorului pentru limitarea riscurilor și asigurarea redresării fondului de pensii facultative.

Administrarea specială

Administrarea specială are drept scop exercitarea răspunderii fiduciare de a păstra valoarea activelor fondurilor de pensii facultative și de a limita pierderile, în vederea protejării drepturilor convenite participanților și beneficiarilor. În ziua lucrătoare următoare datei adoptării deciziei de suspendare sau de retragere a autorizației de administrare, se notifică administratorului suspendarea sau retragerea autorizației și solicită oferte celorlalți administratori autorizați pentru administrarea fondurilor de pensii facultative, pentru preluarea în administrare

temporară a fondurilor și a prospectelor schemei de pensii facultative. În termen de 5 zile calendaristice de la data notificării, administratorii transmit ofertele de administrare temporară. Principalele criterii de selecție a ofertelor constau în performanța administratorilor, politica investițională și nivelul cheltuielilor legate de administrare.

În cazul în care administratorii nu transmit oferte, ASF desemnează un administrator special pentru administrarea temporară a fondului de pensii facultative respectiv. În ziua lucrătoare următoare desemnării administratorului special, se anunță public participanții fondului de pensii facultative respectiv despre necesitatea alegerii, în termen de 90 de zile calendaristice, a unui nou administrator.

DE REȚINUT: Administrarea specială se instituie în cazul suspendării ori retragerii autorizației fondului de pensii facultative sau a autorizației de administrare. Administratorul special desemnat administrează activele fondurilor de pensii facultative, inclusiv contribuțiile primite în această perioadă, în termen de 12 luni, în vederea transferării activelor personale la administratorul ales.

Fondul de Garantare a Drepturilor din Sistemul de Pensii Private

Fondul de Garantare a Drepturilor din Sistemul de Pensii Private reprezintă unul dintre cele mai importante elemente din complexul de garanții cu privire la siguranța sistemului de pensii private.

Fondul garantează drepturile participanților și beneficiarilor din sistemul de pensii private și are rolul de a compensa eventualele pierderi ale acestora, atât în perioada de acumulare a contribuțiilor, cât și după deschiderea dreptului la pensie, provenite din incapacitatea administratorilor sau a furnizorilor de pensii de a onora obligațiile asumate.

Administratorii și furnizorii de pensii private cotizează anual, din fonduri proprii, la Fondul de Garantare a Drepturilor din Sistemul de Pensii Private pentru acumularea sumelor necesare îndeplinirii scopului fondului, valoarea contribuțiilor fiind stabilite prin metode de calcul actuarial, elaborate de Fondul de garantare și supuse adoptării ASF.

Potrivit legii, fondurile de pensii administrate privat nu pot fi declarate în stare de faliment, doar administratorii lor putând intra în această situație. Însă, datorită separării banilor fondului de cei ai administratorului, fondul de pensii nu va fi afectat de un eventual faliment al societății de administrare.

UTIL: Scopul Fondului de Garantare a Drepturilor din Sistemul de Pensii Private este acela de a garanta drepturile participanților și ale beneficiarilor, după caz, dobândite în cadrul sistemului de pensii facultative.

Asistența acordată de ASF participanților

Administratorii fondurilor autorizate în prezent în România oferă acest serviciu gratuit sau contra unui cost care nu depășește costul efectiv de punere la dispoziție a informațiilor. Administratorii fondurilor de pensii au obligația de a transmite, până pe data de 15 mai a fiecărui an, în scris și cu titlu gratuit fiecărui participant, la ultima adresă de corespondență comunicată, informații despre evoluția contului de pensie privată în anul precedent, activul personal, respectiv despre numărul de unități de fond și valoarea acestora, precum și date despre situația financiară a fondului de pensii facultative și cea a societății de administrare a respectivului fond de pensii. De asemenea, administratorii au obligația de a notifica în scris participanții ori de câte ori se înregistrează o situație de neplată a contribuției, astfel încât, dacă în numele participantului contribuie și angajatorul său, angajatul va fi avertizat de către administratorul fondului în cazul în care contribuția nu este virată.

ASF a stabilit obligația administratorilor fondurilor de pensii facultative de a oferi facilități on-line pentru verificarea activelor din contul personal, precum și informații privind evoluția fondurilor de pensii administrate sau politica de investiții a fiecărui fond în parte. În plus, participantul este îndreptățit să solicite administratorului informații suplimentare ori de câte ori consideră necesar, contra cost. Prospectele fondurilor de pensii menționează clar regimul în care se desfășoară această operațiune.

Principala misiune a ASF o reprezintă protejarea intereselor participanților și ale beneficiarilor, prin asigurarea unei funcționări eficiente a sistemului de pensii private și prin informarea corectă asupra acestuia. De aceea, ASF își propune să rămână una din cele mai importante surse de materiale de educație financiară, de analize, studii și publicații privind pensiile private.

De asemenea, pe pagina de internet a ASF www.asfromania.ro puteți accesa Registrul tuturor entităților autorizate să desfășoare activități legate de sistemul de pensii facultative pe teritoriul României, precum și întreaga legislație aplicabilă și deciziile adoptate în activitatea de supraveghere față de entități. În vederea protejării intereselor participanților și ale beneficiarilor, ASF desfășoară permanent activități de supraveghere și control pentru a asigura respectarea, de către entitățile implicate, a dispozițiilor legale în vigoare, în sistemul de pensii private.

UTIL: ASF a pus la dispoziția consumatorilor o linie telefonică gratuită prin intermediul căreia vă poate răspunde la diferite întrebări și vă poate consilia în caz de probleme.

TELVERDE: 0800 825 627

Depunerea unei petiții sau sesizări la ASF

Unul dintre principalele obiective ale ASF este asigurarea unei bune relații cu participanții. Astfel, pentru preluarea petițiilor, în cadrul ASF funcționează Direcția Protecția Consumatorilor, acordând o importanță deosebită analizării și rezolvării petițiilor, sesizărilor primite de la participanți, beneficiari sau persoane fizice care solicită informații despre sistemul pensiilor private.

Anterior depunerii petiției (cererii, reclamației, sesizării) la ASF trebuie să verificați dacă persoana fizică sau juridică împotriva căreia vreți să depuneți plângere este autorizată sau înregistrată în Registrul entităților sistemului de pensii private supravegheate și reglementate de ASF. În caz contrar, vă veți adresa autorităților sau instanțelor competente. Dacă respectiva persoană fizică/juridică este sub supravegherea și reglementarea ASF, va trebui în prealabil să contactați această persoană pentru a-i explica problema, pentru a cere o rezolvare sau pentru a solicita informații cu privire la etapele pe care trebuie să le urmați în continuare. Această etapă reprezintă o încercare de a soluționa amiabil potențialul conflict, înainte de a ajunge spre rezolvare la autoritățile competente.

Totodată, puteți să formulați o petiție (cerere, reclamație, sesizare) către ASF. Petițiile formulate în scris și transmise către

ASF trebuie să cuprindă, în mod obligatoriu, numele și prenumele petentului, detalii de contact, denumirea și adresa entității reclamate, obiectul reclamației cuprinzând descrierea succintă a problemei reclamate, motivele înaintării acesteia, sugestii pentru rezolvare, precum și adresa unde acesta urmează să primească răspunsul.

Petiția se poate transmite la ASF prin servicii poștale, la sediu (prin intermediul registraturii), prin e-mail sau prin formularul online disponibil pe site-ul www.asfromania.ro destinat transmiterii acestora (formularul va transmite automat un e-mail către departamentul specializat în soluționarea petițiilor).

La numărul de telefon **TEL VERDE 0800.825.627**, ASF acordă consultanță de specialitate consumatorilor, însă nu se pot înregistra petiții.

IMPORTANT:

La primirea petiției, ASF va investiga și analiza problema. ASF vă poate contacta pentru a solicita mai multe detalii referitoare la petiție. Totodată, ASF are dreptul de a cere orice documente relevante în cazul respectiv și de a lua toate măsurile necesare pentru rezolvarea situației dumneavoastră. La finalizarea verificărilor, veți primi un răspuns în termen de cel mult 30 zile de la depunerea ei, în conformitate cu legislația în vigoare, cuprinzând modul de soluționare a reclamației. În situația în care sunt necesare cercetări amănunțite, termenul poate fi extins cu încă 15 zile.

CONTACTE UTILE:

A.S.F. - Autoritatea de Supraveghere Financiară

Splaiul Independenței nr. 15, sector 5, București,
www.asfromania.ro
office@asfromania.ro

Tel Verde 0800 825 627

Fondul de Garantare a Drepturilor din Sistemul de Pensii Private

Calea Plevnei nr.139, bloc B, etaj 1, camera 13,
sector 6, București

www.fgdsp.ro | office@fgdsp.ro
Tel.: 021.311.47.65; tel/fax 021.311.47.66;
0736.619.341